

مقدمه‌ای بر
اندیشه‌های نوین در جغرافیای اقتصادی

علی شکور و علی شمس‌الدینی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

www.ketab.ir

۱۳۹۳

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت

سرشناسه	: شکور، علی، ۱۳۵۰ - .
عنوان و پدیدآور	: مقدمه‌ای بر اندیشه‌های نوین در جغرافیای اقتصادی / علی شکور، علی شمس‌الدینی.
مشخصات نشر	: مرودشت: دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص.
شابک	: 978-964-10-2840-6 : ۷۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	:
شناسه افزوده	: شمس‌الدینی، علی، ۱۳۶۲ ش. - نویسنده
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳
رده‌بندی دیویی	:
شماره کتابشناسی ملی	:

مقدمه‌ای بر اندیشه‌های نوین در جغرافیای اقتصادی

علی شکور، علی شمس‌الدینی

چاپ اول / ۱۳۹۳ / ۲۰۰۰ جلد / چاپ فخر ایران

شابک: ۶-۲۸۴۰-۱۰-۹۶۴-۹۷۸ / قیمت: ۷۰۰۰ تومان

آماده‌سازی برای چاپ: آوند اندیشه (۲۰۷۴، ۹۱۷۷۰)

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت محفوظ است.

پیش‌گفتار

امروزه مفاهیم کلیدی در جغرافیای اقتصادی همراه و همگام با شرایط مکانی و تحولات زمانی دچار دگرگونی عظیمی شده است. به طوری که در دنیای کنونی می‌توان از مفاهیم مهمی همچون شرکت‌ها، کار، دولت، مصرف و زمان به‌عنوان معیارهای اساسی در چارچوب این تغییرات یاد کرد. کتاب مقدمه‌ای بر اندیشه‌های نوین در جغرافیای اقتصادی در شش فصل تألیف گردیده است. فصل اول به مفاهیم اساسی در جغرافیای اقتصادی نوین می‌پردازد و دیدگاه‌های اقتصاد کلاسیک را در ارتباط با کار در نظام سرمایه‌داری، اقتصاد سیاسی طبقه کارگر و نقش آن‌ها در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی می‌پردازد. فصل دوم پویایی اقتصادی را بیان می‌کند و شامل مسیرهای حرکتی نو در نوآوری‌ها و مفاهیم کارآفرینی و سیستم‌های آن را بیان می‌کند. فصل سوم با تغییرات صنایع شروع و سپس به کلیه مفاهیم صنایع و نقش‌های آن ادامه می‌یابد و با ارایه مفاهیم دانش ناحیه‌ای و انقلاب کمی در جغرافیای اقتصادی خاتمه می‌یابد. فصل چهارم به ارایه مفاهیم جدید در جغرافیای اقتصادی پرداخته و مفاهیم آن را تجزیه و تحلیل می‌کند و با مفهوم زنجیره‌های ارزش‌های جهانی پایان می‌یابد. فصل پنجم به لزوم تغییرات اجتماعی-فرهنگی پرداخته و انواع موضوع فرهنگ را در جغرافیای اقتصادی، پست مدرنیسم، نهادینه شدن فرهنگ، محصولات فرهنگی و مکان‌یابی صنعتی را بیان می‌دارد. در فصل آخر به اقتصاد مبتنی بر دانش، اقتصادهای دانش‌بنیان، جریان‌های رقابتی و مفاهیم مصرف و توسعه پایدار خاتمه می‌یابد.

مهم‌ترین مشکل در تهیه این نوشتار دستیابی به منابع جدید بوده است. این امر باعث طولانی شدن روند تهیه و چاپ گردید. مشکل دوم چگونگی انتخاب انواع مطالعات و استخراج نظر نهایی بوده است. که این امر نیز باعث ایجاد یک نوع دوگانگی در نحوه تصمیم نظر نهایی می‌گردید. به هر حال با وجود تمامی مشکلات سعی شد از بهترین و معتبرترین ایده استفاده گردد. تهیه کتاب مزبور نیاز به وقت فراوان و گوشه‌گیری بسیار داشت که همکاری و مساعدت‌های لازم دوستان و عزیزان سبب گردید تا این دوران به سهولت سپری گردد که از این بابت سپاس بسیار دارم. در پایان از انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت به لحاظ تلاش فراوان در چاپ است اثر سپاسگزارم.

دکتر علی شکور

دانشیار جغرافیای دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

دکتر علی شمس‌الدینی

استادیار جغرافیای دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

فهرست مطالب

۱۳	۱ / مفاهیم اساسی در جغرافیای اقتصادی نوین
۱۴	دیدگاه کلاسیک در ارتباط با کار در نظام سرمایه داری
۱۵	اقتصاد سیاسی طبقه کارگر و جغرافیای اقتصادی
۱۷	شرکت‌ها و جغرافیای اقتصادی
۱۸	شرکت‌ها و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی
۲۱	کشورها و توسعه اقتصادی
۲۳	انواع سیستم‌های سرمایه داری
۲۵	۲ / بویایی اقتصادی و نوآوری
۲۶	مفهوم نوآوری در جغرافیای اقتصادی
۲۷	نوآوری از دیدگاه اسکامپتر
۲۸	مسیرهای حرکتی در نوآوری‌ها
۲۹	تکنولوژی و مفاهیم آن در اقتصاد نئوکلاسیک
۳۰	مفهوم اقتصاد تکاملی در جغرافیای اقتصادی
۳۲	تکامل در جغرافیای اقتصادی
۳۳	مفهوم کارآفرینی در جغرافیای اقتصادی
۳۵	کارآفرینی و مؤسسات اقتصادی و اجتماعی
۳۸	سیستم‌ها و شبکه‌های کارآفرینی
۴۰	مفهوم دسترسی در جغرافیای اقتصادی

- ۴۱ شبکه‌های حمل‌ونقل و دسترسی مردم به فعالیت‌های اقتصادی
 ۴۲ روندهای مکانی دسترسی‌ها
 ۴۵ روابط متقابل دسترسی واقعی و مجازی

۴۹ / ۳ صنایع و تغییرات اقتصادی

- ۵۰ مناطق و تغییر اقتصادی
 ۵۱ موقعیت صنعتی
 ۵۲ اجاره محل و توزیع کاربری زمین
 ۵۲ نظریات مکتب اعتدال یا نظارت اقتصادی
 ۵۵ تئوری موقعیت صنعتی کلاسیک در جغرافیای اقتصادی
 ۵۶ نظریه تعادل‌های بین منطقه‌ای در مقایسه با عدم تعادل‌های بین منطقه‌ای
 ۵۹ تراکم‌های صنعتی و اقتصاد
 ۶۱ توسعه محلی و جغرافیای اقتصادی
 ۶۳ منابع محلی و گروه‌های صنعتی
 ۶۴ دانش ناحیه‌ای و انقلاب کمی در جغرافیای اقتصادی
 ۶۵ تفاوت ناحیه‌ای و جغرافیای اقتصادی
 ۶۶ ناحیه در مفهوم جدید

۶۷ / ۴ مفاهیم نوین در جغرافیای اقتصادی جهان

- ۶۸ مفهوم نظریه وابستگی در سیستم جهانی
 ۷۰ مفاهیم کاربردی هسته‌ها و حاشیه‌ها
 ۷۲ مقایسه هسته‌ها و حاشیه‌ها
 ۷۳ جهانی شدن اقتصادی و جغرافیای اقتصادی
 ۷۴ جهانی شدن اقتصادی
 ۷۴ چرخش سرمایه در جغرافیای اقتصادی
 ۷۵ کاربردها و گستردگی‌های چرخش سرمایه

۷۶	زنجیره‌های ارزشی جهانی
۷۷	زنجیره‌های جهانی کالا و ارزش جهانی آن

۵ / لزوم تغییرات اجتماعی-فرهنگی در جغرافیای اقتصادی

۸۳	فرهنگ در جغرافیای اقتصادی
۸۴	فرهنگ و جغرافیای اقتصادی
۸۵	فرهنگ و نفوذ آن در پست مدرنیسم
۸۷	جهانی شدن فرهنگ در جغرافیای اقتصادی
۸۹	فرهنگ و نهادینه شدن آن
۸۹	فرهنگ صنعتی و محصولات فرهنگی
۹۰	تفاوت‌های جنسیتی در جغرافیای اقتصادی
۹۲	جنسیت و کار
۹۴	توسعه مؤسسات در جهان سرمایه داری
۹۴	مؤسسات و توسعه ناحیه‌ای
۹۶	مؤسسات و نابرابری‌های فضایی
۹۷	مؤسسات مختلف و چالش مربوط به یکپارچگی اقتصاد جهانی
۹۸	اصول حقوقی توسعه و تفکرات آن
۹۹	مفهوم مکان‌یابی در جغرافیای اقتصادی
۱۰۲	مفهوم شبکه در جغرافیای اقتصادی
۱۰۴	شبکه‌ها به‌عنوان سازمان‌های اجتماعی

۶ / موضوعات نوین در جغرافیای اقتصادی قرن ۲۱

۱۰۹	اقتصاد مبتنی بر دانش
۱۱۰	ظهور کارکنان دانش مدار
۱۱۱	خدمات دانش محور در جغرافیای اقتصادی
۱۱۲	اقتصاد نوین

- ۱۱۳ اقتصاد دانش‌بنیان
- ۱۱۵ فروش و اصول آن در جغرافیای اقتصادی
- ۱۱۶ جریان‌های رقابتی در جغرافیای اقتصادی
- ۱۱۷ امور مالی و توسعه اقتصادی
- ۱۱۷ صاحبان سرمایه و اشخاص
- ۱۱۸ بحران‌های مالی
- ۱۱۹ جغرافیای امور مالی
- ۱۲۱ مصرف در جغرافیای اقتصادی
- ۱۲۱ تئوری‌های مکانی مصرف
- ۱۲۲ مصرف و زنجیره‌های کالا
- ۱۲۳ مصرف‌کننده‌ها و رفتار آنان
- ۱۲۷ نقش مصرف‌کنندگان
- ۱۲۹ توسعه پایدار و جغرافیای اقتصادی
- ۱۳۲ توسعه پایدار و انتقادات به آن
- ۱۳۲ جغرافیای اقتصادی و توسعه پایدار